

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESA

LĒMUMS PAR TIESVEDĪBAS IZBEIGŠANU lietā Nr. 2010-75-01

Rīgā

2011. gada 8. februārī

Latvijas Republikas Satversmes tiesa šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētājs Gunārs Kūtris, tiesneši Kaspars Balodis, Aija Branta, Kristīne Krūma, Vineta Muižniece un Viktors Skudra,

rīcības sēdē izskatījusi lietas Nr. 2010-75-01 „Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” materiālus,

konstatēja:

1. Satversmes tiesā 2010. gada 28. decembrī pēc akciju sabiedrības „Pilsētas zemes dienests” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) konstitucionālās sūdzības tika ierosināta lieta Nr. 2010-75-01 „Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” (turpmāk – lieta Nr. 2010-75-01).

Konstitucionālajā sūdzībā ir ietverts arī lūgums atzīt likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punktu, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

2. Satversmes tiesa 2011. gada 27. janvārī taisīja spriedumu lietā Nr. 2010-22-01 „Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu

mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” (turpmāk – spriedums lietā Nr. 2010-22-01). Tas publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” 2011. gada 1. februārī, Nr. 17.

Ar spriedumu lietā Nr. 2010-22-01 apstrīdētās normas tika atzītas par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam.

Spriedumā lietā Nr. 2010-22-01 Satversmes tiesa izvērtēja analogisku prasījumu tam, kādu savā konstitucionālajā sūdzībā ietvērusi Pieteikuma iesniedzēja lietā Nr. 2010-75-01.

Satversmes tiesa **s e c i n ā j a**:

3. Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka tiesvedību lietā var izbeigt līdz sprieduma pasludināšanai ar Satversmes tiesas lēmumu, ja apstrīdētā tiesību norma ir zaudējusi spēku. Savukārt šā panta pirmās daļas 5. punkts paredz, ka tiesvedību lietā var izbeigt līdz sprieduma pasludināšanai ar Satversmes tiesas lēmumu, ja pasludināts spriedums citā lietā par to pašu prasījuma priekšmetu.

Apstrīdētās normas bija spēkā līdz 2011. gada 1. janvārim. Apstrīdēto normu spēka zaudēšana pati par sevi ne vienmēr var būt pamats lietas izbeigšanai. Proti, lai pieņemtu lēmumu par tiesvedības izbeigšanu, ne vienmēr var aprobežoties ar Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 2. punkta piemērošanu. Likums paredz Satversmes tiesai iespēju izbeigt tiesvedību, bet ne pienākumu to darīt. Satversmes tiesai ir jāvērtē, vai tomēr nav kādi apsvērumi, kas liecina par tiesvedības turpināšanas nepieciešamību (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 11. janvāra sprieduma lietā Nr. 2010-40-03 6. punktu*).

Satversmes tiesa secināja, ka pastāv vairāki apsvērumi, kuru dēļ tiesvedība lietā Nr. 2010-22-01 ir turpināma (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 27. janvāra sprieduma lietā Nr. 2010-22-01 8. punktu*). Vienlaikus ar spriedumu minētajā lietā tika izspriests arī izskatāmajā lietā ietvertais prasījums. Proti, apstrīdētās normas tika atzītas par neatbilstošām Satversmes 105. pantam.

Spriedumā lietā Nr. 2010-22-01 Satversmes tiesa izvērtēja arī konstitucionālās sūdzības iesniedzējas lūgumu atzīt apstrīdētās normas par spēkā neesošām no to pieņemšanas brīža un secināja, ka izskatāmās tiesiskās attiecības nepieļauj šāda prasījuma apmierināšanu. Lemjot par apstrīdēto

normu atcelšanu no to izdošanas vai spēkā stāšanās brīža, Satversmes tiesai vienlaikus jāvērtē, vai šāda rīcība nenovedīs pie būtiska valsts (sabiedrības) interešu aizskāruma vai apdraudējuma. Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētās normas bija spēkā salīdzinoši īsu laiku un to regulējums skāra ļoti daudzas personas – gan zemes īpašniekus, gan arī privatizēto daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekus, un abu šo personu grupu intereses ir vienlīdz aizsargājamas. Okupācijas seku novēršanas kontekstā ar denacionalizāciju un nekustamā īpašuma tiesību atjaunošanu saistītos tiesību jautājumos tūlītēja tiesību normu spēka zaudēšana var novest pie būtiska atsevišķu personu grupu tiesību aizskāruma. Bez tam vērā ņemami arī tie praktiskie apsvērumi, kas saistīti ar piespiedu nomas maksas atpakaļvērstu administrēšanu (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 27. janvāra sprieduma lietā Nr. 2010-22-01 15. punktu*).

Līdz ar to Satversmes tiesa ir izlēmusi jautājumu par apstrīdēto normu spēka zaudēšanu arī attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju lietā Nr. 2010-75-01.

Tādējādi Satversmes tiesai ir tiesības izbeigt tiesvedību šajā lietā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 5. punktu, Satversmes tiesa

nolēma:

izbeigt tiesvedību lietā Nr. 2010-75-01 „Par likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” pārejas noteikumu 7. punkta, ciktāl tas attiecas uz zemi zem daudzdzīvokļu mājām, un likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” pārejas noteikumu 40. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

G. Kūtris